

**Bogactwo samorządów.
Ranking dochodów JST
w 2017 r.**

Streszczenie raportu z badania

Kraków 2018

Autorzy opracowania: Barbara Surmacz

Wydawca: Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
Departament Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków
tel. (+48) 12 29 90 900, fax (+48) 12 29 926

Opracowanie powstało na podstawie raportu pn. „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST w 2017 r.” autorstwa prof. Pawła Swianiewicza z Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, opublikowanego w ramach miesięcznika „Wspólnota”.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

WSTĘP

W 2017 r. różne typy jednostek samorządu terytorialnego w skali kraju osiągnęły zróżnicowane wyniki finansowe względem roku poprzedniego. **Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w przypadku gmin oraz województw – dla obu typów jednostek odnotowano bowiem powyżej 7-procentowy wzrost ogólnego poziomu dochodów z uwzględnieniem inflacji.** Znacznie mniejszy wzrost (tj. około 3%) dotyczył miast na prawach powiatu. Najmniej korzystnie przedstawiała się natomiast sytuacja powiatów oraz związków komunalnych, które to odnotowały realny spadek dochodów w porównaniu do 2016 r. W przypadku powiatów podkreśla się, iż znaczny wpływ na zaistniałą sytuację miał niemal 5-procentowy spadek wysokości subwencji oświatowej. Jeśli chodzi o związki komunalne, wskazuje się na prawie 3-krotny spadek dokonywanych przez nich inwestycji względem 2016 r. oraz prawie 6-krotny spadek względem 2015 r.

Analizując natomiast zmiany wyników finansowych różnych typów jednostek samorządu terytorialnego w skali kraju na przestrzeni lat 2010-2017, najbardziej dynamiczny wzrost dochodów (tj. o prawie 40,0%) odnotowano w przypadku gmin. Wskazuje się przy tym na znaczny wzrost udziałów z podatku PIT (o około 8,0%) względem pozostałych źródeł dochodów gmin.

2017 r. odznaczał się zwiększeniem samorządowych wydatków inwestycyjnych w skali kraju względem roku poprzedniego, w którym to nastąpiło gwałtowne ich załamanie. W dalszym ciągu wydatki te osiągają jednak wartość nieco niższą w porównaniu do lat 2014 i 2015 oraz o niemal ¼ niższą względem roku 2010, w którym to zanotowano najwyższą jak dotąd ich wartość. Istotne jest, że 2017 r. przyniósł także prawie trzykrotny wzrost względem 2016 r. jeśli chodzi o stopień wykorzystania środków unijnych przez polskie jednostki samorządu terytorialnego. Przyczyną tak dużej zmiany w skali rocznej jest fakt, że w 2016 r. nastąpiło gwałtowne załamanie z zakresu wielkości wydatkowanych środków pochodzących z UE. Poziom wydatkowania przez samorządy terytorialne funduszy unijnych w 2017 r. nie osiągnął jednak w dalszym ciągu poziomu z lat 2010-2015.

Pozytywny jest fakt, że 2017 r. charakteryzował się dalszym spadkiem zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego w skali kraju. Na koniec 2017 r. zadłużenie wszystkich typów jednostek samorządowych w Polsce było najniższe od 2010 r.

METODOLOGIA RANKINGU

W trakcie obliczania wskaźnika użytego w rankingu, w celu jak najbardziej precyzyjnego zobrazowania poziomu zamożności poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, uwzględniono zarówno **dochody własne**, jak i otrzymane **subwencje**. Pominięte zostały natomiast wpływy z dotacji celowych (w tym ze środków UE).

Wpływające do budżetów samorządowych dochody zostały ponadto **skorygowane na dwa sposoby**, tj.:

- odjęto składki przekazywane przez samorzady w związku z subwencją równoważącą (lub subwencją regionalną w przypadku województw) – tzw. Janosikowe;
- do faktycznie zebranych dochodów dodano skutki zmniejszenia stawek, ulg i zwolnień w podatkach lokalnych – ta korekta odnosi się jedynie do samorządów gminnych.

Skorygowane w ten sposób dochody zostały następnie **podzielone przez liczbę ludności** danej jednostki samorządu terytorialnego (tj. wskaźnik zamożności *per capita*).

WYNIKI RANKINGU – ZAMOŻNOŚĆ MAŁOPOLSKICH JST NA TLE KRAJU

Mając na uwadze ranking zamożności polskich województw, w 2017 r. **Małopolska uplasowała się na 11. pozycji w skali kraju** z wynikiem 215,9 zł *per capita*, wyprzedzając m.in. województwo śląskie (215,6 zł *per capita*) oraz łódzkie (200,2 zł *per capita*). Liderem pod tym względem, podobnie jak w latach ubiegłych, jest województwo mazowieckie (357,0 zł *per capita*). W czołowej trójce mieszczą się także województwa: dolnośląskie (252,2 zł *per capita*) oraz zachodniopomorskie (250,4 zł *per capita*).

Pozytywny jest fakt, że w porównaniu do rankingów z lat poprzednich, w 2017 r. Małopolska zajęła najwyższe jak dotąd miejsce na tle pozostałych województw w Polsce. W latach 2010-2016 zamykała bowiem nieprzerwanie omawiany ranking, plasując się na ostatniej pozycji. Jedną z przyczyn pozostawania województwa małopolskiego z roku na rok poza czołową dziesiątką w rankingu zamożności w przeliczeniu na 1 mieszkańca, jest niewątpliwie fakt, iż **Małopolska stanowi jeden z najbardziej zaludnionych regionów w skali kraju** – w 2017 r. na 1 km² przypadało 223 mieszkańców (średnia dla kraju – 123 osób na km²), co uplasowało województwo małopolskie na pozycji wicelidera, za województwem śląskim.

Tabela 1. Ranking zamożności województw w 2017 r.

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Województwo	Zamożność per capita 2017 [zł]
13	2	4	8	4	1	1	1	mazowieckie	356,96
9	1	1	1	9	2	3	2	dolnośląskie	252,19
6	8	9	11	2	8	7	3	zachodniopomorskie	250,44
14	14	15	13	12	10	4	4	wielkopolskie	245,55
3	4	3	4	3	3	2	5	podkarpackie	234,30
1	3	2	2	1	4	6	6	lubuskie	231,34
7	7	5	7	6	7	5	7	kujawsko-pomorskie	230,48
4	11	12	3	8	9	9	8	podlaskie	224,96
12	5	6	10	7	11	12	9	pomorskie	224,66
5	6	7	9	10	15	11	10	lubelskie	220,76
16	16	16	16	16	16	16	11	małopolskie	215,91
15	10	13	15	15	6	14	12	śląskie	215,60
8	13	10	5	13	12	8	13	opolskie	207,85
2	9	11	6	5	5	10	14	warmińsko-mazurskie	203,38
10	12	8	14	11	13	15	15	świętokrzyskie	201,27
11	15	14	12	14	14	13	16	łódzkie	200,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2017”

W rankingu zamożności miast wojewódzkich, w 2017 r. **Kraków znalazł się ponownie na 5. miejscu w skali kraju z wynikiem 5 183,5 zł per capita**. Wyprzedziły go takie miasta jak: Warszawa (7 117,7 zł per capita), Opole (5 722,9 zł per capita), Wrocław (5 449,4 zł per capita) oraz Poznań (5 236,5 zł per capita). W latach 2010-2017 stolica Małopolski utrzymywała się pod tym względem na stosunkowo niezmięniętej pozycji.

W 2017 r. Kraków osiągnął lepszy wynik niż m.in. stolica województwa śląskiego, pomorskiego, łódzkiego czy zachodniopomorskiego. Wartość, którą osiągnął, stanowi 72,8% wartości zamożności lidera w tym względzie (tj. miasta Warszawy), podczas gdy ostatnie miasto w klasyfikacji (tj. Gorzów Wielkopolski) osiągnęło już tylko 54,6%. W stosunku do plasującego się na drugiej pozycji miasta Opola, stolica województwa małopolskiego traci pod tym względem 7,6%.

Tabela 2. Ranking zamożności miast wojewódzkich w 2017 r.

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Miasto wojewódzkie	Zamożność per capita 2017 [zł]	Zamożność miast jako % zamożności Warszawy
1	1	1	1	1	1	1	1	Warszawa	7 117,67	100,0
4	6	7	4	6	4	3	2	Opole	5 722,91	80,4
2	2	2	2	3	2	2	3	Wrocław	5 449,43	76,6
7	7	3	7	8	8	6	4	Poznań	5 236,52	73,6
5	4	4	3	5	6	5	5	Kraków	5 183,49	72,8
3	3	6	5	7	3	4	6	Katowice	5 099,02	71,6
6	5	5	6	4	7	7	7	Gdańsk	5 025,69	70,6
12	12	10	9	9	5	8	8	Olsztyn	4 706,14	66,1
10	9	9	10	10	10	9	9	Rzeszów	4 641,94	65,2
9	10	13	16	16	16	13	10	Zielona Góra	4 561,40	64,1
8	8	8	11	12	11	11	11	Kielce	4 478,17	62,9
16	13	12	8	15	12	12	12	Łódź	4 413,21	62,0
14	15	15	15	13	15	15	13	Lublin	4 328,05	60,8
18	17	16	14	14	9	10	14	Szczecin	4 311,78	60,6
11	11	11	12	2	13	14	15	Białystok	4 271,54	60,0
13	14	14	13	11	14	16	16	Toruń	4 222,55	59,3
15	16	17	18	17	17	17	17	Bydgoszcz	4 186,00	58,8
17	18	18	17	18	18	18	18	Gorzów Wielkopolski	3 889,65	54,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2017”.

Jeśli chodzi o ranking zamożności **miast na prawach powiatu**, w skali kraju niezmiennie od kilku lat na czołowej pozycji plasuje się miasto Sopot z województwa pomorskiego, które w 2017 r. osiągnęło wartość 6 849,3 zł *per capita*. W pierwszej trójce znalazły się także miasta: Płock (6 277,6 zł *per capita*) oraz Świnoujście (6 132,4 zł *per capita*). Klasyfikację zamyka śląskie miasto Świętochłowice z wynikiem 3 011,9 zł *per capita*.

Mając na uwadze pozycje miast na prawach powiatu zlokalizowanych na terenie województwa małopolskiego, najwyżej w skali kraju uplasowało się **miasto Tarnów (5. pozycja) z wynikiem 4 800,9 zł per capita**. W porównaniu z rokiem ubiegłym stolica subregionu tarnowskiego zanotowała awans o 5 pozycji, natomiast względem roku 2007 – o 19 pozycji. W przypadku Tarnowa podkreśla się w raporcie, że jego awans w rankingu jest zasługą sukcesywnego kreowania przez władze miejskie stabilnych źródeł wpływów do budżetu. Wśród pozostałych miast na prawach powiatu zlokalizowanych na terenie województwa małopolskiego, w 2017 r. stosunkowo wysoko uplasował się też Nowy Sącz (11. pozycja - spadek o 2 pozycje względem 2016 r.), który osiągnął wartość 4 504,6 zł *per capita*. W rankingu miast na prawach powiatu nie zostało uwzględnione miasto Kraków, z uwagi na przypisanie go do kategorii miast wojewódzkich.

Tabela 3. Ranking zamożności miast na prawach powiatu w 2017 r. - 15 najzamożniejszych z 48 miast

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Miasto na prawach powiatu	Województwo	Zamożność per capita 2017 [zł]
1	1	1	1	1	1	1	1	Sopot	pomorskie	6 849,26
2	2	2	3	4	2	3	2	Płock	mazowieckie	6 277,60
6	3	5	12	7	9	2	3	Świnoujście	zachodniopomorskie	6 132,42
8	10	7	6	5	3	4	4	Gliwice	śląskie	5 163,94
14	9	8	7	10	10	10	5	Tarnów	małopolskie	4 800,94
3	8	12	2	2	8	7	6	Dąbrowa Górnicza	śląskie	4 752,88
4	5	4	4	8	6	5	7	Krosno	podkarpackie	4 739,57
5	4	3	5	6	4	6	8	Konin	wielkopolskie	4 736,04
13	7	6	8	9	5	8	9	Ostrołęka	mazowieckie	4 609,91
7	15	17	16	14	11	12	10	Gdynia	pomorskie	4 513,25
10	6	11	11	12	13	9	11	Nowy Sącz	małopolskie	4 504,61
18	19	22	20	17	14	11	12	Bielsko Biała	śląskie	4 498,85
9	11	19	21	15	15	13	13	Tychy	śląskie	4 444,08
20	13	14	18	18	19	19	14	Zamość	lubelskie	4 423,62
17	14	10	17	20	16	15	15	Słupsk	pomorskie	4 379,50

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2017”.

Analizując poziom zamożności w przekroju na poszczególne **powiaty** (z wyłączeniem miast na prawach powiatu), w 2017 r. na pozycji lidera w skali kraju uplasował się powiat człuchowski z województwa pomorskiego, który osiągnął wynik 1 354,1 zł *per capita*. Powiatem najbiedniejszym okazał się natomiast powiat łomżyński z terenu województwa podlaskiego (368,1 zł *per capita*).

W przypadku województwa małopolskiego, w 2017 r. odnotowano jeden powiat mieszczący się w pierwszej setce. Najwyższą lokatę (tj. 68.) w skali kraju zajął bowiem, podobnie jak w roku ubiegłym, **powiat miechowski, z wynikiem 831,5 zł *per capita***. Kolejnym powiatem z terenu Małopolski był powiat limanowski (124. lokata), który osiągnął wynik 760,2 zł *per capita*. Kilka pozycji dalej uplasował się powiat tatrzański (129. lokata) z wynikiem 752,6 zł *per capita*. Na dalszych miejscach w rankingu widnieją powiaty: oświęcimski (134. lokata – 749,2 zł *per capita*), gorlicki (144. lokata – 732,9 zł *per capita*) oraz olkuski (150. lokata - 727,4 zł *per capita*). Jako najbiedniejszy powiat województwa małopolskiego został natomiast zaklasyfikowany powiat nowosądecki (305. lokata) wynikiem 481,9 zł *per capita*, co stanowi 35,6% zamożności lidera wśród powiatów w skali kraju oraz 58,0% zamożności lidera wśród powiatów z terenu województwa małopolskiego.

Tabela 4. Ranking zamożności powiatów w 2017 r. – 10 najzamożniejszych oraz powiaty z województwa małopolskiego (na 314. powiatów w zestawieniu)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Powiat	Województwo	Zamożność per capita 2017 [zł]
1	1	1	2	2	1	2	1	człuchowski	pomorskie	1 354,08
2	2	2	1	1	2	1	2	przysuski	mazowieckie	1 341,01
42	45	50	102	55	71	35	3	przasnyski	mazowieckie	1 324,55
56	30	24	18	14	14	3	4	opatowski	świętokrzyskie	1 161,39
4	17	14	13	10	10	7	5	malborski	pomorskie	1 088,40
8	6	5	8	6	3	4	6	świdwiński	zachodniopomorskie	1 077,23
9	10	4	4	5	4	5	7	mogileński	kujawsko-pomorskie	1 046,32
11	13	12	12	17	6	10	8	węgorzewski	warmińsko-mazurskie	1 028,09
5	9	7	10	9	9	11	9	kołobrzeski	zachodniopomorska	1 025,88
96	68	59	40	15	16	14	10	pułtuski	mazowieckie	1 011,42
49	53	9	7	33	45	68	68	miechowski	małopolskie	831,50
129	82	122	130	140	142	123	124	limanowski	małopolskie	760,23
97	101	148	154	205	202	214	129	tatrzański	małopolskie	752,58
144	114	113	117	122	122	124	134	oświęcimski	małopolskie	749,18
98	99	109	113	131	135	132	144	gorlicki	małopolskie	732,92
180	198	188	186	174	152	146	150	olkuski	małopolskie	727,43
136	126	111	143	157	144	142	151	suski	małopolskie	726,87
126	174	159	156	144	154	149	153	bocheński	małopolskie	725,95
232	230	228	238	208	228	211	209	nowotarski	małopolskie	671,46
227	213	213	228	232	221	219	219	wadowicki	małopolskie	663,47
186	194	204	207	224	222	229	233	myślenicki	małopolskie	645,46
269	264	255	256	251	255	257	262	chrzanowski	małopolskie	585,00
215	219	218	227	238	254	253	263	brzeski	małopolskie	584,23
270	268	268	264	268	269	271	267	proszowicki	małopolskie	577,31
299	296	295	292	287	280	274	273	krakowski	małopolskie	570,27
306	302	306	309	308	303	294	276	wielicki	małopolskie	563,16
277	282	273	280	282	287	287	291	tarnowski	małopolskie	526,64
255	260	269	275	281	275	292	295	dąbrowski	małopolskie	522,42
284	289	290	295	299	306	304	305	nowosądecki	małopolskie	481,96

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2017”.

W omawianym raporcie została wyodrębniona także kategoria jednostek samorządu terytorialnego określana mianem **miast powiatowych**. W jej skład wchodzi stolicy administracyjne powiatów (z wyłączeniem miast na prawach powiatu). W skali kraju na pierwszym miejscu plasuje się pod tym względem od lat niezmiennie miasto Polkowice, zlokalizowane na terenie województwa dolnośląskiego (6 900,9 zł *per capita*). Klasyfikację zamyka natomiast świętokrzyskie miasto Kazimierza Wielka z wynikiem 2 164,1 zł *per capita*.

Jeśli chodzi o województwo małopolskie, najwyżej pod tym względem w 2017 r. uplasowało się **Zakopane, mieszcząc się w czołowej trójce miast powiatowych w skali kraju (3. pozycja)** z wynikiem 4 297,6 zł *per capita*. W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowało ono awans o 3 pozycje, natomiast względem 2007 r. – o 7 pozycji. W przypadku Zakopanego zwrócono w raporcie uwagę na fakt, iż dwa główne źródła jego dochodów w 2017 r. to wpływy z podatku PIT (tj. 23,0 mln zł) oraz podatku od nieruchomości (tj. 28,0 mln zł). Suma całości dochodów uzyskanych przez dane miasto to ponad 150,0 mln zł. Kolejnym miastem powiatowym z terenu Małopolski jest Oświęcim (12. pozycja), dla którego wartość zamożności wyniosła 3 807,6 zł *per capita*. W pierwszej dwudziestce najbardziej zamożnych miast powiatowych w skali kraju znalazła się również Bochnia (20. pozycja) z wynikiem 3 597,5 zł *per capita*, w przypadku której w stosunku do roku poprzedniego odnotowano znaczący awans, tj. o 55 pozycji. W pierwszej setce w danej klasyfikacji znalazły się takie małopolskie miasta jak: Wadowice (39. lokata – 3 275,6 zł *per capita*), Limanowa (3 269,8 zł *per capita*), Sucha Beskidzka (3 218,4 zł *per capita*), Wieliczka (3 102,4 zł *per capita*), Myślenice (3 076,0 zł *per capita*) oraz Nowy Targ (2 942,9 zł *per capita*).

Tabela 5. Ranking zamożności miast powiatowych w 2017 r. – 10 najzamożniejszych oraz miasta z województwa małopolskiego (na 267. miast w zestawieniu)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Miasto powiatowe	Województwo	Zamożność <i>per capita</i> 2017 [zł]
1	1	1	1	1	1	1	1	Polkowice	dolnośląskie	6 900,95
8	4	2	4	2	2	2	2	Piaseczno	mazowieckie	4 576,37
7	5	10	7	6	3	6	3	Zakopane	małopolskie	4 297,63
2	2	3	3	3	4	3	4	Kozienice	mazowieckie	4 153,06
24	31	37	83	62	51	27	5	Pruszków	mazowieckie	4 151,67
4	6	6	5	5	5	4	6	Mikołów	śląskie	4 150,68
21	18	18	10	13	10	7	7	Grodzisk Mazowiecki	mazowieckie	4 144,45
12	8	19	19	7	14	15	8	Kołobrzeg	zachodniopomorska	4 131,25
16	27	25	21	12	6	5	9	Goleniów	zachodniopomorskie	4 079,89
10	13	27	14	9	7	11	10	Pruszcz Gdański	pomorskie	3 915,12
19	15	11	8	16	15	9	12	Oświęcim	małopolskie	3 807,61
58	67	26	52	29	72	75	20	Bochnia	małopolskie	3 597,46
155	129	151	193	193	156	191	39	Wadowice	małopolskie	3 275,65
11	30	13	26	11	18	33	41	Limanowa	małopolskie	3 269,84
91	85	87	86	66	61	40	45	Sucha Beskidzka	małopolskie	3 218,43
192	126	190	136	100	76	90	64	Wieliczka	małopolskie	3 102,43
113	119	92	27	110	119	50	69	Myślenice	małopolskie	3 076,03
77	158	78	66	108	145	110	90	Nowy Targ	małopolskie	2 942,95
54	70	53	82	112	99	85	111	Chrzanów	małopolskie	2 859,44
207	220	207	177	154	200	178	161	Olkusz	małopolskie	2 723,46
107	150	158	118	127	106	114	190	Brzesko	małopolskie	2 646,09
116	111	177	194	237	250	215	213	Gorlice	małopolskie	2 574,44
187	226	255	253	225	215	249	214	Dąbrowa Tarnowska	małopolskie	2 571,01
222	201	222	192	229	228	258	238	Miechów	małopolskie	2 486,04
186	176	169	155	195	80	159	262	Proszowice	małopolskie	2 390,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2017”.

W ramach raportu został utworzony także ranking zamożności tzw. **innych miast**, a więc mniejszych miast nie klasyfikujących się do żadnej z powyżej wymienionych i opisanych grup miast. W skali kraju na pozycji lidera uplasowało się pod tym względem miasto Dziwnów z terenu województwa zachodniopomorskiego (9 511,6 *per capita*), natomiast na ostatnim miejscu plasuje się śląskie miasto Pszów (2 031,9 *zł per capita*).

Tabela 6. Ranking zamożności innych miast w 2017 r. – 10 najzamożniejszych w Polsce oraz 10 najzamożniejszych w Małopolsce (na 590. miast w zestawieniu)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Miasto	Województwo	Zamożność <i>per capita</i> 2017 [zł]
7	6	4	5	2	2	2	1	Dziwnów	zachodniopomorskie	9 511,58
1	1	1	2	1	1	1	2	Krynica Morska	pomorskie	8 785,90
13	8	12	7	5	5	4	3	Mielno	zachodniopomorskie	7 783,42
3	3	7	3	8	5	3	4	Międzyzdroje	zachodniopomorskie	7 372,64
9	4	3	9	9	7	4	5	Łeba	pomorskie	6 594,51
12	8	5	4	3	3	5	6	Podkowa Leśna	mazowieckie	6 564,74
18	17	6	6	4	4	7	7	Karpacz	dolnośląskie	6 378,45
23	18	12	13	13	8	6	8	Ożarów Mazowiecki	mazowieckie	5 943,10
13	5	8	10	6	6	9	9	Jastarnia	pomorskie	5 851,23
8	7	10	7	7	9	10	10	Bogatynia	dolnośląskie	5 411,62
43	32	59	43	44	45	46	46	Niepołomice	małopolskie	3 912,97
19	26	34	39	35	33	28	47	Krynica-Zdrój	małopolskie	3 896,89
139	89	99	81	78	89	87	74	Bukowno	małopolskie	3 575,17
193	178	175	134	102	73	98	81	Zator	małopolskie	3 544,19
304	203	192	197	141	96	78	92	Świątniki Górne	małopolskie	3 487,55
326	234	159	111	104	68	79	105	Czchów	małopolskie	3 352,40
230	86	227	250	451	404	457	113	Mszana Dolna	małopolskie	3 331,08
127	124	127	141	83	93	134	127	Skawina	małopolskie	3 240,27
93	137	155	142	131	111	127	133	Dobczyce	małopolskie	3 208,99
57	87	151	122	256	181	212	174	Muszyna	małopolskie	3 058,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2017”.

W przypadku Małopolski w pierwszej pięćdziesiątce najbogatszych miast nie powiatowych uplasowały się dwa miasta, tj. **Niepołomice (46. lokata – 3 913,0 *zł per capita*)** oraz **Krynica-Zdrój (47. lokata – 3 896,9 *zł per capita*)**. W przypadku Niepołomic nie odnotowano zmiany pozycji w rankingu względem roku ubiegłego, natomiast w przypadku Krynicy-Zdrój – awans o 19 miejsc. Mając na uwadze pierwszą setkę omawianego rankingu znalazły się w niej również takie małopolskie miasta jak: Bukowno (74. lokata – 3 575,2 *zł per capita*), Zator (81. lokata – 3 544,2 *zł per capita*) oraz Świątniki Górne (92. lokata – 3 487,6 *zł per capita*). Najmniej zamożnym miastem nie powiatowym

z terenu województwa małopolskiego jest natomiast Radłów, który osiągnął poziom zamożności *per capita* w wysokości 2 232,4 zł, co stanowi 23,5% zamożności lidera w skali kraju oraz 57,1% zamożności lidera w skali Małopolski w zestawieniu miast nie powiatowych.

Tabela 7. Liczba miast nie powiatowych z województwa małopolskiego w danym przedziale zamożności w 2017 r.

Przedziały w rankingu	Liczba małopolskich miast nie powiatowych w danym przedziale	Przedział zamożności <i>per capita</i> 2017 [zł]
1-99	5	9 511,58 – 3 415,19
100-199	7	3 397,04 – 2 993,78
200-299	6	2 987,63 – 2 815,96
300-399	7	2 815,66 – 2 688,75
400-499	9	2 686,22 – 2 539,22
500-590	8	2 536,21 – 2 031,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2017”.

Jak wynika z zestawienia, najbogatszą **gminą wiejską** w Polsce w 2017 r. była gmina Kleszczów, zlokalizowana na terenie województwa łódzkiego (38 812,1 zł *per capita*). Na drugiej pozycji w skali kraju uplasowała się zachodniopomorska gmina Rewal z wynikiem 25 559,7 zł *per capita*. Pozostałe gminy wiejskie osiągnęły wartość zamożności *per capita* poniżej 10,0 tys. zł. Najbiedniejszą gminą wiejską w Polsce jest gmina Komprachcice z województwa opolskiego, gdzie zamożność *per capita* wynosi 1 974,7 zł. Gminy wiejskie są grupą jednostek samorządu terytorialnego o największym zróżnicowaniu poziomu bogactwa.

Tabela 8. Ranking zamożności gmin wiejskich w 2017 r. – 10 najzamożniejszych w Polsce oraz 10 najzamożniejszych w Małopolsce (na 1555. gmin w zestawieniu)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Gmina wiejska	Województwo	Zamożność <i>per capita</i> 2017 [zł]
1	1	1	1	1	1	1	1	Kleszczów	łódzkie	38 812,06
3	2	2	2	2	2	2	2	Rewal	Zachodniopomorska	25 559,74
22	12	7	11	4	3	3	3	Rząśnia	łódzkie	8 221,10
20	6	9	4	18	7	5	4	Ustronie Morskie	zachodniopomorska	8 103,68
8	11	14	14	12	10	6	5	Kobierzyce	dolnośląskie	7 480,59
5	7	8	9	7	6	7	6	Suchy Las	wielkopolskie	7 059,45
23	16	17	10	9	13	8	7	Nadarzyn	mazowieckie	6 889,86
18	35	20	22	13	24	15	8	Grębocice	dolnośląskie	6 865,54

11	14	10	8	10	12	12	9	Mielnik	podlaskie	6 740,15
21	18	25	28	25	30	23	10	Szczerców	łódzkie	6 697,24
84	253	299	139	111	88	79	82	Wielka Wieś	małopolskie	4 032,20
192	140	464	119	193	76	107	88	Zabierzów	małopolskie	3 953,11
40	63	69	94	68	52	68	90	Bolesław	małopolskie	3 949,15
101	126	166	82	118	83	100	97	Uście Gorlickie	małopolskie	3 864,24
196	137	226	224	230	214	133	117	Żegocina	małopolskie	3 702,47
322	245	451	345	253	155	144	133	Zielonki	małopolskie	3 603,71
275	199	400	57	381	149	197	138	Raciechowice	małopolskie	3 561,90
789	192	130	81	69	139	176	208	Łapanów	małopolskie	3 317,98
1146	929	573	213	187	117	167	227	Palecznica	małopolskie	3 240,56
667	432	1074	759	564	449	346	240	Mogilany	małopolskie	3 220,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2017”.

Najbardziej zamożną gminą o charakterze wiejskim zlokalizowaną na terenie województwa małopolskiego w 2017 r. była **gmina Wielka Wieś, która zajęła 82. lokatę w skali kraju z wynikiem 4 032,2 zł per capita**. W porównaniu do roku ubiegłego awansowała ona o 3 pozycje. Na dalszych miejscach, w pierwszej setce, uplasowały się natomiast takie małopolskie gminy wiejskie jak: Zabierzów (88. lokata – 3 953,1 zł per capita), Bolesław (90. lokata – 3 949,2 zł per capita) oraz Uście Gorlickie (97. lokata – 3 864,2 zł per capita). W całym zestawieniu na najniższej pozycji wśród małopolskich gmin wiejskich uplasowały się natomiast gminy: Olesno (2 219,1 zł per capita) oraz Bolesław (2 078,3 zł per capita). Najbogatsza gmina wiejska z terenu Małopolski stanowi 10,4% zamożności lidera wśród gmin wiejskich w skali kraju, natomiast najbiedniejsza – 5,4%.

Tabela 9. Liczba gmin wiejskich z województwa małopolskiego w danym przedziale zamożności w 2017 r.

Przedziały w rankingu	Liczba małopolskich gmin wiejskich w danym przedziale	Przedział zamożności per capita 2017 [zł]
1-99	4	38 812,06 – 3 855,46
100-199	3	3 840,75 – 3 336,01
200-299	7	3 335,87 – 3 104,65
300-399	5	3 100,41 – 2 999,20
400-499	11	2 998,02 – 2 920,78
500-599	8	2 920,14 – 2 861,31
600-699	7	2 861,21 – 2 797,15

700-799	11	2 796,40 – 2 745,80
800-899	8	2 745,11 – 2 701,75
900-999	7	2 700,32 – 2 651,89
1000-1099	6	2 651,41 – 2 610,67
1100-1199	6	2 608,93 – 2 566,44
1200-1299	13	2 566,17 – 2 505,24
1300-1399	13	2 505,17 – 2 443,24
1400-1499	7	2 442,76 – 2 322,53
1500-1555	4	2 322,23 – 1 974,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2017”.

Raport pn. „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST w 2017 r.” zawierający pełny ranking dostępny jest na stronie: <http://www.wspolnota.org.pl/rankingi/>